

IPARJOGI SZEMLE

XVI. évfolyam
Jahrgang

GEWERBERECHTLICHE
RUNDSCHAU

1932 április 4. szám
Nr.

HAVI FOLYÓIRAT
MONATSSCHRIFT

Tagsági járulékként..... 10 P
Jährlicher Bezugspreis

AZ IPARJOGVÉDELMI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

SZERKESZTIK: DR. BÁNYÁSZ JENŐ és DR. FAZEKAS OSZKÁR
SCHRIFTLEITUNG:

Kiadja: az Iparjogvédelmi Egyesület — Herausgegeben von: Verein für Gewerblichen Rechtsschutz, Budapest
V.. Aikotmány ucca 8.

Versenyjogi és védjegyjogi határ-kérdések*

Dr. BECK SALAMON budapesti ügyvéd előadása

I.

A különböző jogágak egy és ugyanazon gazdasági, illetve kultúrélet talajában egymás mellett tenyésznek. Ennek az együttes tenyészetnek, a symbiozisnak szorosabb és lazább formáit a növénytan is ismeri. Az élőködő fagyöngy szervi- leg tapad rá arra a tölgyfára, amelytől életnedveit szívja, vagy hogy a lazább, csupán a talaj közösségére szorítókozó együttes tenyészet példáját idézzük, a napraforgó ugyanazon talajban terem meg, ahol már a kukorica el van vetve. A különböző jogágak egy ugyanazon talajból való kinőtttségére a jogágak symbiotikus voltára csak azért utaltunk, hogy természetyszerűnek lássuk azt a szemléletmódot, hogy az élet eseményeit, a jogi tényállásokat valamennyi, az alkalmazás szempontjából aktualitással bíró jogág megvilágításában kell tekinteni, illetve elbírálni. Kereskedelmi törvényünk 1. §-ának ismert rendelkezése utal az általános magánjog kiegészítő szerepére és a gyakorlatban mindennapos dolog, hogy kereskedelminek mondott esetek elbírálásánál az általános magánjog szabályai nyernek alkalmazást. Az elvont elképzelés szerint is az általános elvi tételek azok, amelyek alkalmazására leggyakoribban kerül a sor, éppen azért, mert általánosságuknál fogva hatórádiusuk nagyobb, az általuk befogott hatókör terjedelmesebb, mint a többé-kevésbé konkretizált tartalommal bíró specifikus tényállások, megszabott részletes szabályok. Sokszor a detail jogszabályoknál csak a speciális tényállásra vonatkozó rendelkezést észleljük és észrevétlenül haladunk el amellett, hogy a részletrendelkezés csak eseti megnyilvánulása egy általánosabb jogi gondolatnak. Ki gondol például arra, hogy az írásbeli színlelt szerződést kiállító feleknek harmadik személyekkel szemben kártérítési kötelezettségét megállapító jogtételben azon felül, hogy az adott esetre a szabály a kártérítési kötelezettséget megállapítja, meghúzódik a telekkönyvi rendszer alappozolata, a külső tényállásba vetett bizalom oltalma, amint azt Weltpacher ismert könyvének címe „Vertrauen auf äussere Tatbestände“, már a telekkönyvön túlmenően általános elvi tétellel súríti. A különböző jogágak nem mint idegen, egymástól izolált szabályvilágok állnak egymással szemben, hanem mint egy összefüggő, egységes kontinens.

Természeteszerű tehát, hogy a különböző törvények is a különböző jogágak tételei is egymás mellett egymást kiegészítve, vagy egymással összeegyeztetve kerüljenek alkalmazásra. Így van ez a versenyjog és védjegyjog viszonyában is. Versenyjog és védjegyjog, két szomszéd terület, de mint szomszédoknál szokásos, a rivalizálás itt is elkerülhetetlen. Kétségtelen, hogy a védjegyjog exact formához kötött tételei más szellemet lehelnek, mint a versenyjog elvilegesen szövegezett, a formalításokon túlemelkedő és a materiális jog sugalmi után induló tételei. Nem feladatunk e helyütt, hogy a két jogág ezen alapvető eltérő jogi természeté között az együttes alkalmazás számára szolgáló egységet teoretikusan megalapozzuk. Célunk csak az, hogy konkrét kérdések kapcsán reámutassunk a két jogág együttes alkalmazásának megteremkenyítő erejére.

A magyar bírói gyakorlat a versenytörvény alkalmazásának első idejétől kezdve igen erőteljesen érvényesítette a for-

mai szemlélettel szemben az anyagi igazság érzetéből folyó jogsugalmakat és e tekintetben megelőzte a német Reichsgericht ama híres indokolásbeli kijelentését is, amely a materiális jogsugalmak alkalmazását a Gesetze höherer Ordnung szépen stilizált kifejezésével támasztotta alá. Nem kívánunk elméleti vitába bocsátkozni a Gesetze höherer Ordnung fogalmával, amelyben tételes jogilag elméleti alapon a törvények egymásközötti egyenlőértékűsége folytán, azon elrendezés következtében, hogy a különböző törvények nincsenek hierarchikus rangsorba sorozva, volna kifogásolni való, de amely kritika ellenére is az eleven élet igazsága, hogy igenis a jogszabályok között vannak rangbeli különbségek, még akkor is, ha tételes jogilag egyenlőértékű jogforrásból erednek az egyes szabályok.

Az igazságossági sugalmak ereje azonban még korábbi, mint a versenytörvény megalkotása. Ismeretes a Kúriának a versenytörvény meghozatala előtti időben kelt döntése, amely a verseny tisztességének oltalmát kérő keresetet a versenytörvény hiányára alapítva utasította vissza, de már ugyan- csak a versenytörvény előtti időben védjegyjudikatúránk a versenytisztesség következményeinek tudatosan igyekezett eleget tenni. A budapesti büntető járásbíróóság 1904. B. X. 1280. számú ítélete elvi lapidaritással tartalmazza a következő mondatot „a védjegyjog célja a tisztességes ipart és kereskedelmet megvédeni“. Ezzel szinte egyidőben a kereskedelmi miniszter 499/1903. számú ítélete a következőket jelenti ki előző hasonló szellemű határozatokra, illetve arra utalva, hogy „a hazai védjegyjudikatúránkban alapvetőként elismert határozatokban több ízben hangsúlyozva lett a védjegyjog szigorú alkalmazásának szüksége a tisztességes kereskedők érdekeinek megóvása és a tisztességtelen törekvések megakadályozása“. Igaz, hogy a magyar jogalkalmazás metódusa mellett az ilyenű általános elvek kihasználása nem történik meg akkora intenzitással, mint ahogyan például a francia jogalkalmazás a Code Napoleon híres 1382. szakaszában, amely egészen szürkén a kártérítési felelősséget állapítja meg jogellenes cselekedetekért, kifejlesztette külön törvény híján is a világszerte példaként elismert versenyjudikatúrát. A magyar jogalkalmazás, még ha nem is lehet róla állítani, hogy az általános jogelveket meddősegre kárthatatná és azok intenzív kihasználását magától távoltartaná, mégis csak szívesen támaszkodik az írott törvénytől mankójára. Törvényhozásunk egy-egy részletkérdésben ennek a mankó utáni kívánczóságnak is eleget tett, amire példa a védjegyrovella 4. szakasza. A hivatkozott szakasz, amint ismeretes, megtoldja a védjegyjog 21. §-ában szabályozott törlési eseteket azzal, hogy a védjegy törlendő a belajstromozástól számított 2 év alatt benyújtott kereset folytán, ha a panaszos igazolja, hogy a lajstromozott védjegy, mint az ő vállalata áruinak ismertetőjele, az illető forgalmi körökben a lajstromozás időpontjában ismeretes volt. Ez a rendelkezés tehát a formai lajstromozással szemben védi azt a felet, aki az árujegyvet lajstromozatlanul, de akként használta, hogy azt a forgalmi körök előtt ismeretessé tette. A szakasz tehát szakít e vonatkozásban a minden lajstromozási rendszerből folyó azzal az elvvel, hogy a jog azt illeti, aki a lajstromozást korábban eszközölte. A prior tempore potior iure elve azonban a lajstromon kívüli használatlaltal megszerzett presztizst szabad prédává tenné annak számára, aki a lajstromozás formai tényét teljesíti és így törvényes lehetőséget nyújtana egy oly eljárásra, amelyet a külföldi irodalom méltán „megengedett lopásként“ jellemezett. A rendelkezés lényege a mi gondolatmenetünk szempontjából: a forma lajstromozás háttérbe szorítása az anyagilag jogosult vállalatnak javára, aki munkájával az illető árujegynek megbecsülést szerzett.

(Folytatjuk.)

*Az Iparjogvédelmi Egyesület 1932 március 16-i közgyűlésén tartott előadás után.

Az Iparjogvédelmi Egyesület 25 éves jubileumi közgyűlése

Az Iparjogvédelmi Egyesület *Baumgarten* Nándor dr. egyetemi tanár elnöklete alatt tartott közgyűlésében az iparjogvédelmi törvények reformmunkáival kapcsolatos kérdésekkel foglalkozott. Elnök szükségesnek tartja, hogy az *Iparjogvédelmi Egyesület* az iparjogvédelem mindmennyi kérdéseire kiterjedő egységes, és az egész jogterületet átfogó jogi munkát terjesszen az illetékes fórumok elé. Ez a munka, úgy mond, foglalkozna az iparjogvédelmi törvényekkel szemben elhangzott panaszokkal, reámutatna az iparjogvédelmi törvények hiányaira, a versenytörvények az egyes ipartörvényekre gyakorolt kihatásaira és végül jelezné a reformáló munka irányait. Javasolja, hogy e kérdések előkészítésével *Bernauer* Zsigmond, dr. *Fazekas* Oszkár (szabadalom), dr. *Szente* Lajos, dr. *Malonyai* Emil (védjegy), dr. *Meszlény* Artúr, dr. *Beck* Salamon és dr. *Szente* Lajos (versenytörvény), dr. *Fazekas* Oszkár, *Bernauer* Zsigmond (ipari mintaoltalom), dr. *Szalai* Emil, dr. *Ranschburg* Nándor és dr. *Palágyi* Róbert (szerzői jog) előadók bízassanak meg. Javasolja továbbá, hogy az elnökségből, az előadók közül és a főtítkárból álló *szekesztő-bizottság* alakuljon, melynek feladata a különböző jogterületeket feldolgozó munkák összegegyeztetése.

Az az óriási haladás, amelyet az Egyesület alapítása óta az eszmei javak oltalmának ügye tett — úgy mond —, távolról sem hézagmentes, sőt sok tekintetben messze elmaradt az idők gyakorlati követelményei mögött. Az Egyesület azzal váltja meg a maga számára a létjogot a további 25 esztendőre, ha a tervbevett kollektív előkészítő munkával lerakja az alapokat oly törvényhozási alkotások számára, amelyek az eszmei javak egész jogrendszerét az elmulasztottak pótlásával minden tekintetben korszerű színvonalra emelni alkalmasak lesznek.

Dr. *Fazekas* Oszkár ügyv.-alelnök a maga részéről is mindenben csatlakozik az elnöki javaslatához. Az elnökség — úgy mond — azon a felfogáson van, hogy a jelen idők nem alkalmasak arra, hogy zajos külsőségekkel ünnepeljék a 25. éves egyesületi munka e nevezetes évfordulójának az elérését. Az ímént elhangzott elnöki javaslat oda tendál, hogy mégse múljon el nyomtalanul a negyedszázados jubileum. Szóló az Egyesület által eddig is zajtalanul folytatott tevékenységhez a maga részéről is oly mérföldök felállítását tartja a legméltingóbbnak, amely nem a *multat* lezárni, hanem a *jövőbe* nézni és értékeset teremteni van hivatva.

Hiszi, hogy ebben a szellemben szószólója a közgyűlés egyhangú felfogásának, amikor örömmel üdvözlí az elnöki javaslatot és annak valóraváltásához az Egyesület minden aktív tagjának buzdó és intenzív közreműködését kéri. (*Általános helyeslés.*)

Kelemen András ismerteti a londoni kongresszus munkarendjét és mint a *Nemzetközi Iparjogvédelmi Szövetség* titkára, felkéri az Egyesületet, hogy a londoni konferencián képviseltesse magát.

Majd *Beck* Salamon dr. ügyvéd tartotta meg előadását a „*Verseny és a védjegytörvények határkérdései*” címen. Az előadás lapunk más helyén közöljük.

Ezután dr. *Bányász* Jenő főtítkár terjesztette elő évi jelentését.

Dembitz Gyula elnökségi tag a jubileumi közgyűlésből kifolyólag meleg szavakkal emlékezik meg dr. *Baumgarten* Nándor elnök és munkatársainak értékes munkájáról, amelyrt a közgyűlés nevében hálás köszönetet mond.

Végül megválasztották a tisztikart.

Elnökként egyhangúlag dr. *Baumgarten* Nándor egyetemi tanárt választották meg. Társelnök lett: *Saxlehner* Kálmán. Ügyv.-alelnök: dr. *Fazekas* Oszkár. Alelnökök: *Bernauer* Zsigmond műegy. m.-tanár, dr. *Kunz* Ödön, egy. tanár.

Elnöki tanács osztályvezető tagjai: dr. *Balás* P. Elemér igazságügyminiszteri min. tan., *Belatini* *Belatiny* Artúr, az Iparjogvédelmi Szövetség elnöke, *Bérczi* Róbert szab. ügyvivő, *Dembitz* Gyula kam. tag, dr. *Fodor* Armin kúriai tanácselnök, dr. *Halla* Aurél keresk. min. tanácsos, dr. *Keleti* Kornél gyáros, dr. *Mayer* Géza, a szab. bíróság elnöke, dr. *Meszlény* Artúr egy. tanár, dr. *Neuhold* Ferenc kúriai bír., *Neumann* Károly egy. tanár, *Ranschburg* Viktor, *Schilling* Zoltán, a szab. bíróság elnöke, dr. *Schuster* Rudolf, a szab. felsőbíróság ny. elnöke, dr. *Szalai* Emil ügyvéd, *Székács* Antal, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara alelnöke.

Előadók: dr. *Beck* Salamon, dr. *Bérczi* Antal, *Kelemen* András, dr. *Malonyai* Emil, dr. *Palágyi* Róbert, dr. *Ranschburg* Nándor, dr. *Szász* János, dr. *Szente* Lajos, dr. *Ullmann*

Antal, dr. *Urbach* Lajos, dr. *Vásárhelyi* László, dr. *Richter* Béla.

Pénztáros: *Gerő* Emil. Ellenőr: *Fehér* Gyula.

Főtítkár: dr. *Bányász* Jenő, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara titkára.

Joggyakorlat*

Abbanhagyás. Az abbanhagyás pusztá ténye, hogy t. i. versenytárs a kifogás tárgyává tett hirdetést a kereset beadása előtt önként abbanhagyta, a magatartás sérelmes voltának elismerése nélkül nem zárja ki az ismétlés veszélyét. Az abbanhagyás ténye folytán azonban a Kúria nem látta kellőképpen megokoltnak az ítélet hírlapi közzétételét. (Kúria 4416—930.)

«S. versenytársam minden vevőjét meg fogom szerezni», nem tisztességtelen verseny, mert a vevőszerezés, amennyiben a tisztességes verseny határain belül történik, a szabadverseny folytán kifogás tárgyává nem tehető. (Kir. Tvszék 41.496—931.)*

Ábrázolások reklámszédelő jellege. A kir. Kúria megállapítja, hogy az ábrázolásoknak reklámszédelő jellege lehet, amennyiben hibás árukat olyképpen mutatnak be a közönségnek, hogy annak ócsárló jelentményéből a közönség azt a következtetést vonja le, hogy kizárólag a hirdető áruja kifogástalan. Az ábrák és szöveg egybevetéséből a Kúria megállapítja, hogy annak a valóságnak semmiképp meg nem felelő értelem tulajdonítható, hogy egyedül a hirdető gyárt kifogástalan minőségű árut. Hirdető eljárása reklámszédelgés. (Kúria 4416—930.)

Közismert vállalat kezdőbetűje utánázásokkal szemben oltalmat élvez. A kir. törvényszék a Hangya Szövetkezet eladási irodája részéről az árukon és nyomtatványokon alkalmazott „H” betűnek ugyanoly törvényes erőt ad, mint magának az egész cégszövegnek. (Bp. kir. Tsz. 45.261—928)*

Márkás áruk hatósági támogatása. Az általános patkányirtás alkalmával Budapest székesfőváros polgármesteri hivatala rendeletben előírta a közönség által használandó irtószerek neveit, amelyek az egyes vállalatok védjegyes áruinak elnevezései voltak, továbbá „Patkányirtási akció irodája” címen közös eladási és szétosztási helyet létesített. A székesfőváros e ténykedését egyesek perrel támadták meg. A bíróság a hatóság diszkrecionárius jogkörébe tartozónak tartotta ama eljárását, hogy a közegészségügy érdekében milyen szelekciót alkalmaz. A bírói indokolás szerint tehát sem a szerek kiválasztásából, sem ama körülményből, hogy a hivatal közös eladási helyet létesített, a versenytörvény tiltó rendelkezéseibe ütköző magatartásnak nem tekinthető, mivel e tényből még nem vonható következtetés arra, hogy a hatóság egyes versenytársakkal összejátszott és a magánverseny célját kívánta szolgálni. (Bp. kir. Tsz. 38.850—931.)*

Valamely vállalatnál a csak formailag szereplő tagok is felelőségre vonhatók. A kir. törvényszék tisztességtelen versenynek minősítette a vállalatnál csak formailag szereplő versenytárs ama eljárását, hogy kifelé harmadik személyekkel szemben tiltakozás nélkül túrta, hogy büntetendő cselekmény az ő nevében is elkövetessék, sőt azok elkövetését a maga részéről is nemcsak hogy túrta, hanem előmozdította. (5781—931.)

Szolgai utánzat. A budapesti kir. törvényszék valamely vállalatnak azt a cselekményét, hogy egy dal szövegét ugyanabban a formában nyomatta ki, mint versenytársa, e nyomtatvány hátlapján a versenytársához teljesen hasonló formában a saját vállalatát hirdette és ezeket a nyomtatványokat a versenytárs vállalatában osztogatta, — tisztességtelen magatartásnak minősítette. A bíróság nem tartotta üggyöntő jelentőségűnek ama tény, hogy vajjon a perbevont vállalat kapott-e engedélyt a cédulák osztogatására, sem azt, hogy joga volt-e a röpcédulákat a versenyvállalat helyiségeiben szétosztani. (4393—931.)*

A sérelmes magatartásoknak sajtóközleménnyel való elkövetése, a tisztességtelen versenyről szóló törvény 35. §-ának 2. bek. szerint a pénzbeli elégtételhez való igényt egymagában is megállapítja. (Tábla.)

* A csillaggal jelzett jogesetek nem jogerősek.

Felelős szerkesztő és kiadó: dr. *Fazekas* Oszkár.

Szerkesztőség: V, Alkotmány ucca 8., III. em.
Aut. 264—03

Kiadóhivatal: VII, Erzsébet körút 5., I. em.
Telefón: József 462—99